

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. начальника АРЗ СП

ГУ ДСНС України у Волинській області

капітан служби цивільного захисту

Іван КОЗАК

« ___ » _____ 2023 року

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЇ

проведення заняття

з профільної підготовки

із особовим складом ГПР АРЗ СП ГУ ДСНС України у Волинській області

Тема: «Відповідальність осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту за втрату, крадіжку, незаконне використання, збереження та розповсюдження вибухових матеріалів, засобів підриву, ВНП та зброї»

Формат проведення: самостійне навчання

Навчально-матеріальне забезпечення: конспект лекції, веб-сайт ДСНС України у Волинській області.

Нормативно-правові акти, література та посилання на веб-ресурси:

- Кримінальний кодекс України {Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2690-ІХ від 18.10.2022}

Стаття 263. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами

1. Носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу - караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

2. Носіння, виготовлення, ремонт або збут кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу - караються штрафом від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин, або арештом на строк від трьох до шести місяців, або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років.

3. Не підлягає кримінальній відповідальності за вчинення дій, передбачених частиною першою або другою цієї статті, особа, яка добровільно здала органам влади зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої.

Об'єкт злочину

Об'єктом даного злочину є громадська безпека в частині забезпечення від порушення правил обороту вогнепальної і холодної зброї, бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв.

Предметом злочину є вогнепальна зброя (крім гладкоствольної мисливської), бойові припаси, вибухові речовини і вибухові пристрої, холодна зброя (кинжалі, фінські ножі, кастети).

Вогнепальною зброєю вважається зброя, яка призначена для ураження цілей снарядами, що одержують спрямований рух у стволі (за допомогою сили тиску газів, які утворюються в результаті згоряння метального заряду) та мають достатню кінетичну енергію для ураження цілі, що знаходиться на визначеній відстані (пункт 8.2 Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та зазначених патронів, а також боеприпасів до зброї та вибухових матеріалів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21 серпня 1998 року № 622 (далі - Інструкція).

До вогнепальної зброї належать усі види бойової, спортивної, нарізної мисливської зброї, як серійно виготовленої, так і саморобної чи переробленої,

для проведення пострілу з якої використовується сила тиску газів, що утворюється при згоранні вибухових речовин (пороху або інших спеціальних горючих сумішей) (абзац перший пункту 4 постанови Пленуму Верховного Суду від 26 квітня 2002 року № 3 «Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами» (далі - постанова № 3).

Холодна зброя – предмети та пристрої, конструктивно призначені та за своїми властивостями придатні для неодноразового заподіяння шляхом безпосередньої дії тяжких (небезпечних для життя в момент спричинення) і смертельних тілесних ушкоджень, дія яких ґрунтується на використанні м'язової сили людини (пункт 8.11 Інструкції).

Кинджали – це колючо-рубаюча і колючо-ріжуча зброя; фінські ножі – колючо-ріжуча зброя, а кастети – ударно-роздроблююча зброя.

На відміну від вогнепальної зброї застосування холодної зброї і її дія не пов'язані з використанням вибухових речовин і ураження цілей досягається безпосереднім впливом спеціально пристосованої поверхні зброї.

Зброя, бойові припаси, вибухові речовини та вибухові пристрої як предмет злочину мають бути придатними до використання за цільовим призначенням (пункт 10 постанови № 3).

Об'єктивна сторона злочину

Об'єктивна сторона злочину полягає у:

носіння - це дія з переміщення зазначених предметів, їх транспортування особою безпосередньо при собі (в руках, одязі, сумці, спеціальному футлярі, транспортному засобі тощо);

зберігання - це володіння будь-яким із зазначених предметів, що перебувають не при особі, а в обраному нею місці;

придбання - це дії, пов'язані з набуттям цих предметів (за винятком викрадення, привласнення, вимагання або заволодіння шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем) у результаті купівлі, обміну, привласнення знайденого, одержання в подарунок, на відшкодування боргу тощо;

виготовлення - це дії зі створення чи переробки будь-яких предметів, внаслідок чого вони набувають відповідних характерних властивостей холодної зброї;

ремонт - це таке відновлення характерних властивостей зазначених предметів шляхом заміни або реставрації зношених чи не придатних з інших причин частин, механізмів, усунення дефектів, поломок чи пошкоджень, налагодження нормального функціонування різних частин і механізмів, унаслідок якого ці предмети стають придатними до використання за цільовим призначенням;

передача - це надання цих предметів іншій особі у володіння, для тимчасового зберігання чи використання за цільовим призначенням;

збут - це передача їх іншій особі шляхом продажу, обміну, дарування, сплати боргу тощо.

Злочин має місце лише за умови, що зазначені дії вчинюються без передбаченого законом дозволу, тобто є незаконними.

При вирішенні питання, чи є незаконними носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), а також носіння, виготовлення, ремонт або збут холодної зброї, бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв, суди керуються Положенням про дозвільну систему, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 року № 576, Інструкцією та іншими нормативно-правовими актами.

У разі застосування службовою особою при перевищенні влади або службових повноважень зброї, якою вона володіла незаконно, її дії необхідно додатково кваліфікувати за статтею 262 або 263 КК України (абзац третій пункту 13 постанови Пленуму Верховного Суду України від 26 грудня 2003 № 15 " Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень").

Суб'єктивна сторона злочину

Із суб'єктивної сторони ці злочини можуть бути вчинені тільки з прямим умислом.

Цілі і мотиви цих злочинів можуть бути різними. Незаконне поводження зі зброєю, боеприпасами, вибуховими речовинами або вибуховими пристроями з метою вчинення з їх допомогою іншого злочину є ідеальною сукупністю злочинів і повинне тягти відповідальність за статтею 263 КК України і за готування до іншого відповідного злочину (пункт 26 постанови № 3).

Суб'єкт злочину

Суб'єктом злочинів може бути будь-яка особа, якій виповнилося 16 років.

Санкція (покрання)

1. Носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу - караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

2. Носіння, виготовлення, ремонт або збут кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу -

караються штрафом від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин, або арештом на строк від трьох до шести місяців, або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років.

Стаття 263-1. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв

Склад злочину, передбаченого статтею 263-1 КК України:

Об'єкт злочину

Об'єктом даного злочину є громадська безпека в частині убезпечення від порушення правил виготовлення, переробка чи ремонту вогнепальної і холодної зброї, бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв, а також їх фальсифікації та зміни маркування.

Предмет злочину

Предметом злочину є вогнепальна зброя (крім гладкоствольної мисливської), бойові припаси, вибухові речовини і вибухові пристрої, холодна зброя (кинжали, фінські ножі, кастети).

Об'єктивна сторона злочину

виготовлення - вчинені без передбаченого законодавством дозволу дії по створенню вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв;

переробка - це перероблення тих чи інших предметів шляхом надання їм властивостей вогнепальної зброї. Таким діями, зокрема, є перероблення ракетниці, стартового, будівельного, газового пістолета, інших пристроїв, пристосованих для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, у зброю, придатну до стрільби тощо (пункт 13 постанови № 3).

Злочин є закінченим, якщо виготовлений предмет може бути використаний як зброя, боєприпаси, вибухові речовини або вибуховий пристрій незалежно від незавершеності тих чи інших частин або оздоблювальних (оброблюваних) робіт. Це положення стосується і переробки вогнепальної зброї;

ремонт - це таке відновлення характерних властивостей зазначеного предмета шляхом заміни або реставрації зношених чи непридатних з інших причин частин, механізмів, усунення дефектів, поломок чи пошкоджень, налагодження нормального функціонування різних частин і механізмів, внаслідок якого ці предмети стають придатними до використання за цільовим призначенням (пункт 14 постанови № 3);

фальсифікація;

зміна маркування.

Виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв повинно бути незаконним, тобто здійснюватися без передбаченого законодавством відповідного дозволу.

Суб'єктивна сторона злочину

Із суб'єктивної сторони злочин можуть бути вчинені тільки з прямим умислом. Цілі і мотиви цих злочинів можуть бути різними.

Суб'єктом злочинів може бути будь-яка особа, якій виповнилось 16 років.

Кваліфікуючими ознаками за 2631 КК України є вчинення злочину:

повторно;

за попередньою змовою групою осіб або організованою групою.

Санкція (покарання)

1. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв - караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.
2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.
3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, - караються позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років.

Питання для засвоєння матеріалу:

1. Носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу карається позбавленням волі:

1. на строк від одного до трьох років;
2. на строк від трьох до семи років;
3. на строк від семи до десяти років.

2. Носіння, виготовлення, ремонт або збут кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу - караються штрафом:

1. від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
2. від двох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
3. від трьох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. Чи підлягає кримінальній відповідальності особа, яка добровільно здала органам влади зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої?

1. так, підлягає, карається позбавленням волі;
2. так, підлягає, карається штрафом;
3. ні, звільняється від відповідальності.

4. З якого віку настає кримінальна відповідальність за статтю 263 ККУ?

1. **16 років;**
2. 17 років;
3. 18 років.

5. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв - караються позбавленням волі на строк?

1. на строк від одного до трьох років;

2. *на строк від трьох до семи років;*
3. *на строк від семи до десяти років.*

Конспект лекцій склав:

Начальник відділення розвідки та розмінування
ГПР та гуманітарного розмінування
АРЗ СП ГУ ДСНС України у Волинській області
майор служби цивільного захисту

Дмитро КУШНІР

«___» _____ 2023 року